

2016-08-31
YTTRANDE

Som ett brev på posten (SOU 2016:27, dnr N2016/02666/ITP)

Inlandskommunerna ekonomisk förening har inte fått rapporten på remiss men vi vill ändå lämna följande synpunkter. De avser främst förslaget om slopad övernattsbefordran av brev.

Inlandskommunerna finns i en glesbefolkad del av Sverige. De är små till folkmängd men stora till ytan och de täcker nästan halva landet. Under flera decennier har statlig service successivt monterats ned i regionen. Det har fått allvarliga konsekvenser för de som bor där och inte minst för de så viktiga småföretagen. Det innebär också att bygdernas attraktivitet minskar för bosättning och företagsetableringar och att förutsättningar för utveckling allmänt försämras. Sverige klyvs som en konsekvens till marknadsanpassningar och den förda statliga politiken. Vanligt vid indragningar och nedläggningar är att alternativ som etableras i mer tätbefolkade delar av landet saknas eller fungerar dåligt i glesbygden. Nedmonteringen av den fasta telefonin är ett exempel. Slopandet av övernattsbefordran av brev ett annat. Det är ytterligare en åtgärd i en lång rad av försämringar för Inlandskommunerna.

Övernattsbefordran av brev får som utredningen framhåller minskad betydelse i takt med att den digitala kommunikationen utvecklas. Men där snabbt och tillförlitligt bredband saknas är det inget alternativ. Det gäller för stora delar av Inlandet. Utredningen är medveten om att behovet av övernattsbefordran av brev är störst i glesbygden, bland annat för de så viktiga småföretagen, och konstaterar att statsmakternas mål för täckningen inte kommer att uppfyllas i glesbygden. Utredningens slutsats borde då rimligen vara att postdistributionen där inte ska försämrats förrän bredband är utbyggt. Förslaget är därför anmärkningsvärt och oacceptabelt. All snabb kommunikation kan heller inte ske på ett säkert sätt ”över nätet” utan kräver fysiska försändelser.

Utredningen anser att slopad övernattsbefordran är bättre än att samla brevlådorna på landsbygden. Men varför spara just på landsbygden? Varför inte samla posthämtningen till ett ställe i alla flerfamiljshus och brevlådorna till en plats i villaområdena? Det ger en betydande kostnadsbesparing och avstånden för mottagaren blir fortfarande mycket korta jämfört med kilometeravstånd på landsbygden.

Brevförsändelserna minskar men pakettidistributionen ökar i takt med att e-handeln växer. Flera av Inlandets kommuner, där avstånden är stora till butiker och annan service, ligger i tätorten i utvecklingen. Det ställer krav på både lantbrevbäringen och närhet till serviceställen. Det är därför synnerligen viktigt att inte lantbrevbäringen försämras och serviceställena fortsätter att centraliseras.

Ökade krav på leveranser ställs också inom hälso- och sjukvården i glesbygden när vården centraliseras. Kontakter mellan patienter och vårdpersonal sker allt oftare via internet för att begränsa de långa resorna. Diagnoser kan göras digitalt och recept förmedlas på samma sätt, men medicinen måste sändas i brev eller paket. Det kan vara livsviktig medicin som ställer krav på snabb befordran.

Lantbrevbäringen fyller en mycket viktig funktion i glesbygden. Den är unik på så sätt att den når i stort sett alla bygder och medborgare. Vi anser att den ska stärkas genom samdistribution och tillhandahållande av nya tjänster. Det kräver nytänkande av Postnord och förstås viss utbildning av lantbrevbärarna.

Vad gäller utredningens förslag om pristak för brevportot delar vi utredningens syn att portot även i fortsättningen bör hållas på en reglerad nivå. Det finns som utredningen konstaterar grupper som inte har annat alternativ än Postnord, framför allt småföretagare på landsbygden och äldre personer. Konsekvenserna av prishöjningar och ett förändrat pristak vid som nu 500 gram till 250 gram är som utredningen framför svåra att se. Viktigast är att en nationell postoperatör som Postnord har en kostnadstäckning som säkerställer en väl utbyggd lantbrevbäring i hela landet.

Vi avstyrker utredningens förslag om slopad övernattsbefordran av brev. Utredningens förslag innebär i praktiken att glesbygden får sämre service medan tätbefolkade delar får samma service som hittills. Vi anser att Postnords samhällsansvar ska omfatta en snabb post- och paketbefordran till alla. Det gäller särskilt bosatta i glesbygden som saknar fullgott bredband och som inte är intressanta för paketförsändelser av marknadens aktörer.

Vi föreslår att Postnord genomför de kostnadsbesparingar som kan vara nödvändiga för att klara övernattsbefordran i glesbygden och en väl fungerande lantbrevbäring i hela landet genom att förändra postdistributionen i de tätbebyggda delarna.

Men vänlig hälsning

Karin Malmfjord, ordförande Per-Anders Westhed, v ordförande Staffan Bond, sekreterare